רפד קעיף ב: כד ב מיי׳ שם ופנו״ו מהלכות אישות הל׳ כו סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן יז סעי' מג: בה ג מיי' פ"ז מהלכות נחלות הל' ב סמג עשין לו טוש"ע ח"מ סימן רפד סעיף ג וטוש"ע אה"ע סימן יז סעיף מג: בו ד מיי׳ פט"ז מהלכות עשין מח טוש"ע אה"ע

סימן ק סעיף ז: ה ו מיי׳ שם טוש״ שם סימן יו סעיף מד

תוספות ישנים

:מנ״מ:

מת בעלי. ותנו לי כתובה נאמנה ר"י דהאשה שאמרה לבעלה גרשתני דנאמנת גרשתני גרשתני דנטמנע גישמנ ותן לי כתובה אינה נאמנת ויל"ע לעיל [דף קטו] ומשמע (מהכא) נשסן דרב התנונת (היסת) [עם] אדב התנונת מהני אף לינשא. ובתובות [דף כג:] לא משמע כן א): דקאבלה לגירסנא דבי נשא. וא״מ לביר סנה לפי נפחד זה ת אמאי לא קאמר כמו כן דקאכלה לגירסנא דאם שהרי האב ירש אמה ובנו מירשנה) [יירשנו]. וי"ל כגון שהיה לאמה בנין דכרין (דהיינו) [דהם נוטלין] מה שהביאה אמם: מטקון מה כלומר לפי ההוא בד"ת כלומר לפי פנים שאתה נותן לב לתנומיה ולהסביר הוא להעמיק ולהסביר הוא עומד לך ל"א אם רבו מסביר לו פנים הוא מחכים ואם לאו אינו מחכים: מסקה אדעתא דמית בעלה ונפלה קמי אחיו ב) ויייל דהחם חנשא אפי מסקא אדעחה טפי אבל שנאת זמום לכלחה ההיא מחמח הנחת לכנתה ההיים נוחנת דלא מסקא אדעתא כולי האי וא"מ חמותה ובת חמותה נמי סניא לה משום מתחמה נתי ספים כה משום דאכלה לגירסנא לאחר מיתה וי"ל דחמות מיירי שמת בעלה ובת חמותה ג)

דמתני לה ארישא אתיא כרב המנונה אלמה דדוקה הם נשאת לא תלא וע"ש בתוס׳ ד"ה אית ליה ודו"ק. ב) חסר כאו ול"ל וא"ת בלרה כ) מסו כמון זכ למי עו בניט הבאה לאחר מכאן פשיט ליה לקמן דאינה נאמנת וי"ל להחם להוא לערה דנותה חמותה לכלתה הוא מחמת ממון ולא מסהא וכו' וכ"ה

מיירי שמת אביה דהשתא

א) במוכות נגן, ט כשיל, שאין האחין נכנסין לנחלתו של בעלה על פיה. דרחמנא אמר ע"פ | הורות בב"ש. והא דאמר בפ' האשה שנפלו (כמובות פא פיה. ברחמנא אמר ע"פ נמלות פלי א ב פתג נמלות פלי א ב פתג בייני לפיל כה. ושס) גבי ולימא אח אני יורש אשתו איני קובר ואי משום כתובה לא ניתנה כתובה לגבות מחיים ודחי מאן שמעת ליה דאית ליה מדרש כתובה בית שמאי הא אית להו שטר העומד לגבות כגבוי

דמי ומאי קושיא דלמא אפילו ב״ה נינהו דהודו להו וי"ל דב"ה לא חזרו בהם מטעם מדרש כתובה אלא מטעם קל וחומר א"נ התם דחויא בעלמה הוה דמוקי כבית שמחי ולמסקנא יי דהדר אתי שפיר כבית הלל וי"מ דלא דרשי ב"ה מדרש כתובה כל כך כמו ב"ש ולא יתכן דאי מסתבר לדורשו בכתובות כמו הכא אמאי לא דרשי ליה ב"ה ואי לא ב מנא ליה דדרשי אפי' ב"ש:

הדלד בו'. ותימה וכי נחלקו

ב"ה על הלל רבן שדורש
ב"ה על הלל רבן שדורש
כתובה בפ' המקבל (ב"מ קד.)

ב"ה מס הלל היה דורש לשון מסתבר מנא ליה דדרשי אפי׳ ב״ש: בית הלל בו'. ומימה וכי נחלקו מדרש כתובה בפ' המקבל (ב"מ קד.)

דקאמר התם הלל היה דורש לשון הדיוט אנשי אלכסנדריא היו מקדשים נשותיהם ובשעת כניסתן לחופה באו אחרים וחוטפין אותן כו' ומלא כתוב בהן לכשתנשאי לי תיהוי לי לאנתו ואומר ר"י דלא דמי דהתם ודאי הדבר ידוע ומוכיח שהיו כותבין בשביל שחוטפין להן אבל הכא כשתנשאי לאחר היינו על ידי עדות ברורה ולא ע"י דבר אחר וב"ש סברי דמ"מ תנשאי לאחר קרינא ביה": חוץ מחמותה כו' ויבמתה. פי׳ שרוצה לקלקלה לפי שיראה

שימות בעלה או יבמה ויהיו לרות זו לזו ואפי׳ לשמואל דאמר לעיל בסוף האשה רבה (דף נו.) דאינה כאשת איש א"כ כשיבא היבם תהא מותרת לחזור מ"מ מתכוונת היא לביישה ועוד שמא יחלוך לה בעלה ותנשא לאחר או אסורה לוה ולוה ולא תפול עוד לפני בעלה לייבם וא"ת והלא כשמעידה על יבמה שמת שמא ייבמנה בעלה ותהא לרתה לאלתר וי"ל שחינה חוששת בכך כיון שיודעת שבעלה חי ויחזור ולבסוף יקלקלנה: להא תנן חוץ מז' נשים. אמתני פריך דלא קתני אלא חמש:

שאין האחין נכנסין לנחלה על פיה אמרו להם בית שמאי והלא מספר כתובה נלמוד שהוא כותב לה שששם תנשאי לאחר תמלי מה שכתוב ליכי יוחזרו בית הלל להורות כדברי ב"ש: גב" אמר רב חסדא נתייבמה יבמה נכנם לנחלה על פיה הם דרשו מדרש כתובה אנו לא נדרוש מדרש תורה ייקום על שם אחיו אמר רחמנא והרי קם אמר רב נחמן יבאת לבית דין ואמרה מת בעלי התירוני להנשא מתירין אותה להנשא ונותנין לה כתובתה תנו לי כתובתי אף להנשא אין מתירין אותה מאי מעמא אדעתא דכתובה אתאי איבעיא להו התירוני להנשא ותנו לי כתובתי מהו כיון דאמרה כתובתה אדעתא דכתובה אתאי או דלמא כל מילי דאית ליה לאיניש אמר להו לבי דינא ין ואת"ל הכל מילי דאית ליה לאיניש אמר [נאת"ל הכל להו לבי דינא] יתנו לי כתובתי והתירוני להנשא מהו הכא וראי אדעתא דכתובה אתאי או דלמא 🕫 הואיל דלא ידעה במאי משתריא תיקו: מתני' יהכל נאמנין להעידה חוץ מחמותה ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה סמה בין גם למיתה שהכתב מוכיח: גב" איבעיא להו בת חמיה מהו מעמא דבת חמותה משום דאיכא אימא דסניא לה היא נמי סניא לה והכא ליכא אימא דסניא לה או דלמא מעמא דבת חמותה דאמרה קאכלה לגירםנא דאימא הכא נמי קאמרה אכלה לגירסנא דבי נשאי תא שמע הכל נאמנין להעידה חוץ מחמש נשים ואם איתא שית הויין דלמא מעמא דבת חמותה דאמרה קאכלה לגירסנא (3) דבי נשאי לא שנא בת חמותה ולא שנא בת ר' משבע נשים חוץ תנן חוץ חמיה חמיה חמיה יהודה היא ∘דתנן רבי יהודה מוסיף אף אשת

הללו שאדם לופה בהן ורואה בהם פנים כפניו אם הוא שוחק הם שוחקות ואם הוא עוקם הם עקומות כן לב האדם לאדם האחר אם הוא אוהב את זה גם (נ) זה הוא אוהבו ואם הוא שונא את זה גם הוא שונאו הלכך לא בעי לאוספינהו דמטעמא קמא שמעינן דאין נאמנות דכיון

דחמותה סניא לכלה משום דקאכלה לגירסנא כלה נמי סניא לחמותה דסניא לה וכיון דבת הבעל סניא לאשת אב אשת אב נמי סניא לה לדידה: בדברי חורה כחיב. לפי פנים ולב שאתה נותן לחורה לבך עומד לך להעמיד גירסא אם יגעת בה תמלא אם לא יגעת לא תמלא ממגילה ו בן. ל"א אם רבו מסביר לו פנים הוא מחכים ואם לא אינו מחכים מרבו: **חמוסה הבאה לאחר מראן מהו**. אם יבמה

היא ולא אם בעלה ושמא סופה להיות חמותה מי נאמנת לומר מת בעליך והחייבמי לבני או חללי והנשאי לאחר: מי מסקה.

הך אם יבם אדעתה דלמא מיית בעל ונפלה קמי יבם ברה וקאכלה לגירסנא ומתכוונת לקלקלה מעכשיו כדי שלא תחייבם עוד לבנה או לא. ואע"ג דלרה הבאה לאחר מיכן פשיט לן כדאמר במתני׳ ויבמתה דהיינו משום לרות העתידות לבא התם הוא דלערא דגופה הוא ומסקא אדעתה טפי אבל שנאת חמותה לכלה מחמת ממון הוא ולא מסקא אדעתה כולי האי או לא:

אב והכלה אמרו לו אשת אב הרי היא בכלל בת הבעל כלה הרי בכלל חמותה ור' יהודה בשלמא חמותה סניא לה לכלה דאמרה קאכלה לגירסני אלא כלה מאי טעמא סניא לחמותה בשלמא בת הבעל דסניא לאשת האב דאמרה קאכלה לגירסני דאם אלא אשת האב מאי מעמא סניא לבת הבעל אלא מאי מוסיף תרתי אלא כלה מ"ם סניא לחמותה דמגלה לבנה כל דעבדה אשת אב נמי סניא לבת הבעל דמגלה לאביה כל דעבדה ורבגן ²כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם ורבי יהודה הְהיא 6, כ^{7,4} מס דממר שם דמפּן בדברי תורה כתיב אמר רב אחא בר עויא בעי במערבא חמותה הבאה לאחר מיכן מהו מי מסקה אדעתה דמית בעל ונפלה קמי יבם "וסניא לה או לא

שנים עדים (דברים יט) ולגבי נשוחין דידה הוח דחקילו רבון משום עיגונה: כשמנשחי לחתר. והרי נשחת: גב' לנחלה. זכה בנחלת עיגונה: אחיו כדאמר בפרק החולץ (לעיל מ.) הכונס את יבמתו זכה בנכסי

חחיו: וחנן לח נדרוש מדרש תורה. בתמיה: אדעתא דכתובה אתאי. ובאפוקי ממונא סהדי בעינן: כל מילי דחינים כו'. ועיקר חדעתח דנשואין אתאי ושרינן לה וכיון דשרינן לה שקלה נמי כתובה דמספר כתובה נלמוד: דלה ידעה במחי משחריה. וכיון דהזכירה נשואין גליא דעתא דלמשרייה אתאי והא דאמרה ברישה תנו לי כתובתי שמה כסבורה היא שזו התרתה: מתנר' ויבמתה. אשת יבמה. וטעמא דכולהו מפני ששונאות אותה ומתכוונות לקלקלה. חמותה שונאתה שאומרת בלבה זו תאכל כל יגיעי ועמלי. וכן בת חמותה אומרת זו תירש כל עמל אבי ואמי ואני אדחה. ויבמתה יראה שמא סופה להיות לרתה. ובת בעלה זו באה במקום אמי אוכלת כל עמלה: מה בין גט למיסה. דחמר בפ"ב דגיטין (דף כג:) אף הנשים שאין נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא גטה ממדינת הים ואע"ג דעלייהו סמכינו דלריכות לומר בפני נכתב ובפני נחתם: שהכתב מוכית. וסמכינן עיקר אכתבא: גבו׳ בת חמיה. שחין בת חמותה מהו: לגירסנה. יגיע אמי שהביאה לאבי מבית אביה: והכא נמי. אע"ג דהיא לא אכלה לגירסנא דאמה שהרי אין בעלה של זו אחיה מן האם ובני אמה נוטלין מה שהביאה אמה דתנן (כתובות דף נב:) בנין דיכרין די יהווין ליכי מינאי אינון ירתון כסף כתובתיך יתר על חולקהון דעם אחוהון אפ״ה הא קא אכלה לגירסנא דבי נשחי וסנית לה: השת הב הרי היא בכלל בת הבעל. כיון דזו אינה מעידה לזו ממילא נפקא דאשת אב נמי אינה מעידה לבת בעלה הלכך אין זו תוספת ולא הולרכו להזכירו: ור' יהודה. אמר לך ודאי הולרכו דבשלמא חמותה סניא לכלה מפני שסופה לירשנה ואמרה קאכלה לגירסנאי כו' הלכך אינטריך למימנינהו: אלא מאי מוסיף כו'. כיון דאין לה על מה לשנאות חמותה אמאי קא מוסיף לה ר׳ יהודה לומר אינה נאמנת. ומשני טעמא דרבי יהודה כלה סניא לה לחמותה משום דמגלה לברה מילי עלה: ורבנן למים הפנים לפנים. קרא כתיב כמים הפנים לפנים כמים

גיטין כג: לעיל כה., ד) ני"ל והא מניא ועיין ד) נל"ל והא מניא ועיין מוס' ד"ה והאז, ה) ול"ל דמניאו. ו) מהרש"א הניה להמס, ז) [וע"ע חוס׳ להתס, ג. ד"ה שאין אני כתובות נג. ד"ה שאין אני וכו' וע"ע תוס' נדה יד: ד"ה מאי לאו],

תורה אור השלם 1. והיה הבכור אשר ז. וְּנְיָּה עֵל שֵׁם אָחִיוּ הַלֵּד יְקוּם עֵל שֵׁם אָחִיוּ הַמֵּת וְלֹא יִמְּחָה שְׁמוֹ מִישְׂרָאֵל: דברים כה ו לַב הַאַדָם לַאַדָם: משלי כז יט

הגהות הב"ח (א) גמ' או דלמא משום דלה ידנוה: (ב) שם שיח הויין וכו' לגירסנא (דבי נשלי) תל״מ ונ״ב ק״ל דאימא: (ג) רש״י ד״כ כל"ל ותיבת זה נמחק:

תום' חד מקמאי ו ומנסבא. איבעיא להו בת חמיה נאמנת לומר מת בעלה או לא. בעו במערבא חמות הבאה לאחר מכן מהו. הני תרי איפשיטו ולחומרא עבדינן:

מוסף רש"י מה בין גט למיתה. דאמיתה לא מהימנין ואגט מהימנין (גיטין כג:). שהכתב מוכיח. ולאו **עלה סמכינן כל כך** (לעיל .(.no